

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆՔ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՒԹԵՆԻՆ

Բնութեան խրնամ ո՛վ վարսագեղ ուռենիդ
Ի դալարի ծամակալ,
Օ՞ր դու անփոյթ չըքնաղ գեղոյդ ընտանի
Օ՞ր թալացեալ նըւաղ աչօք շընչասպառ
Կախես գըլուխ հերարձակ
Ողբանըւէր թագուհի :
Հովանաւորդ ի լուռ դամբանս
Ըզմա՛հ գըտեր քեզ մըխիթար .
Կամ յազսզուն սին ոսկերաց
Իցէ՛ շընչել սիւգ կենսատու .
Թի՛ս խոպոպիք հերացդ արդեօք
Սէն մի գուցէ՛ն ջահք ի բորբոք
Տըխուր ընկերք տանըն մահու :

- Հաւատարիմն ի սէր մարդկան պանդուխտ կենաց ի հովիտ
Ընտրեմ այո նազելիս յառոյգագեղ ի հասակ
Օ՛րւարթ աւուրց ժառանգորդ
Ընկարեկիր յերջանկութեանն իմ ի վայելս փախըստեայ
Ի սուգ խորին թախծութեան չեւ պրեցեալ ըսքօղիլ :
Սարդ ծիրանի ծիծաղ այտիւք ,
Ձիւնափայլիկ յամիկ ի փունջ ,
Բուրեան մեխակ խայտախարիւ ,
Հրանունկ ի բոց սընդուս պաճոյճ ,
Շուշանն անմեղ , յակինթ , նարգէս ,
Սուռն արիւնոտ , որթոց ըստինք ,
Սի՛ր ըզմիով յելեւել
Հէգ մարդկութեան դիւրալուր
Ղըրգիւ ի սիրտն արկանէն
Ի հեշտութիւնս առօրեայ :
Ի նըկարէն նոցին ի դէմս
Օ՛րւարթածաղիկ թըւի կենցաղ ,
Կեանք՝ ասպարէզ հըրճուանաց ,
Եւ մահ՝ սլատկեր անէակ :
Իսկ ես դեգեր առ շիրմօք
Եւ անթըպիտ մենաւոր

Ղաւմ առ մարդիկ յուշարար
Թէ հեծութիւնք, արտասուք
Բաժին են լաւագոյն
Յաշխարհիս խաբուսիկ,
Ուր վայելք սուղ չընչին
Եւ զբօսանք անցաւոր
Յանդարձ ի Թեւս սահին սուր
Սլանան ի վիհ շեշտակի
Իբրեւ զալիս ընդ հեղեղատ,
Իբրեւ ամպոց գունդ հողմավար,
Իբր ի գլրկաց փրքին Թրուռն,
Իբրեւ նըշոյլ ցայտ փայլական:

Հ. Գ. Ճ.

ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Երրայկցոց բանաստեղծութիւնք: (Տ. ևր. 98)

Բայց ուրիշ ամէն ձեւէ աւելի Ս. Ղրոց ոճոյն վեհութիւն, ազնուակա- նութիւն ու բարձրութիւն տուող ձեւը դիմաւորութիւնն է: Ս և իցէ բանա- ստեղծի մը գործածած դիմաւորութիւն- ները այնչափ փառաւոր չեն ու այնչափ չեն յափշտակեր՝ որչափ յաստուածուստ շնչեալ հեղինակաց գործածածները: Սեծ առիթներու մէջ բնութեան ա- մէն մասը կը կենդանացնեն, մասնա-ւորապէս երբոր Բստուածային երևումն կամ ներգործութիւն մը կայ. «Տե- սին զքեզ Զուրք, Բստուած, տեսին զքեզ Զուրք և երկեան. — Ետուն ան- դունդք զձայնս իւրեանց. — Խռովե- ցան լերինք ՚ի զօրութենէ նորա», և այլն: Երբոր իմաստութեան տեղւոյն վրայ խնդիր կ'ըլլայ, Յոր այսպէս կ'ը- սէ. «Բնդունդք ասացին Թէ չէ առ իս, և ծով ասաց Թէ չէ ընդ ինն: Կո- րուստ և մահ ասացին. » (Յովբ, Գլ. ԻԸ): Եսայեայ գրոց այն վսեմ հատուածն ալ, որ Բստեօտանի Թաղաւորին կոր- ծանումը կը նկարագրէ, շատ առարկա- ներ կ'անձնաւորէ. «Եւ փայտքն Լի-

բանանու ոտնահար եղեն քեզ. և մայրքն Լիբանանու ասեն՝ Թէ Յորմէ հետէ դու դադարեցեր, ոչ ելին ՚ի մեզ փայ- տահարք: Դժոխք ՚ի ներքուստ դառ- նացան ՚ի պատահելն քեզ. կանգնեցան միանգամայն հսկայքն ամենայն որ լեալ էին իշխանք երկրի», «Եյնպէս ստէպ կը տեսնուին մարգարէական գրոց մէջ վառվռուն ու տաք բացագանչութիւն- ներ առ քաղաքս և առ գաւառս, առ մարդիկ և առ իրս. «Սինչև յէրբ կո- տորեսցես, սուրդ Տեառն, մինչև ցէրբ ոչ դադարիցես. դարձիւր ՚ի պատեանս քո, դադարեա և վերացիր: Օ իմրդ դադարիցէ. զի Տէր հրամայեաց զնա ՚ի վերայ Բսկաղովնի, և ՚ի վերայ ծովե- զերեայցն մնացելոց զարթնուլ», (Ե- րեմ. Խէ):

Բնդհանրապէս խօսելով, որովհետեւ շատ երկայն կ'ըլլար Թէ որ ուզէինք ամէն բանի օրինակ մէջ բերել, հին Կտակարանին ամենայն բանաստեղծա- կան գրոց ոճը աշխոյժ է, սլացական, և կենդանի քան ուրիշ ամէն բանա- ստեղծներունը: Բոլորովին կը տարբե- րի այն կանոնաւոր և կոկ բացատրութե- նէն, որուն վարժեցուցած են ականջ- նիս նոր բանաստեղծութիւնները. ո- ղովհետեւ ներքին շնչման Թափն է: Տեսարանները ցուրտ կերպով ստորա- գրուած չեն, ընդ հակառակն անանկ